

MALI LIST

TEDENIK ZA NOVICE IN POUK.

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste
Casella Centro 37

ali pa: via Imbriani 9/III.

Izdaja: konsorcijska Mala lista

Mali koledar.

Petek, 26. marca: Žalostna M. B. —
Sobota, 27.: Janez Damaški, Rupert. —
Nedelja, 28.: cvetna (oljna). — Ponedeljek, 29.: Ciril, Bertold. — Torek, 30.: Angela. — Sreda, 31.: Modest, Benjamin. —
Četrtek, 1. aprila: veliki četrtek. —
Petek, 2.: veliki petek.

MALE NOVICE

Iz Rima

se poslali pozdrave naši vojaki: Franci Bernard v V. Polje pri Vipavi, Rejec Fran v Dolenjo Trebušo, Birska Jožef v Batuje, Hrast Ivan v Borjano pri Kobariidu.

Komunizem ni mrtev.

Listi poročajo, da je bil nedavno tega v Julijski Benečiji shod komunistov, na katerem so razpravljali o raznih zadevah. Pečali so se tudi z vprašanjem narodnosti. Rekli so, da bo vprašanje narodnih manjšin rešil le revolucionarni proletariat in sicer tako, da bo za delavca in kmeta prav. Delavci te ali one narodnosti se ne morejo zanašati na meščanske nacionaliste, kateri pod svojimi gesli skrivajo izkoriščevalne namene.

Srečni kraji.

«Lega» je otvorila otroški vrtec v Tomaju 7. marca, v Dutovljah 11. marca, v Bazovici 21. marca. Viđi se, da se jim zelo mudi.

Mačka mlade preklada.

Beremo, da se prenese občinski urad v Kozine v Klanec. Dobro. Ali čemu so ga bili poprej tja gor zavlčeli? Saj je že bil nekoč v Klanecu.

Lepo delo.

Pisali smo svoječasno o tem, kako so mažarski mogočniki ponarejali francoski denar z namenom oškodovati Francijo in njene zaveznike ter se polastiti dežele, katere so pripadale Čehom, Jugoslovanom in Rumunom. Na francoski pritisk so razni krivci prišli v zapor, a mažarska vlada skuša vse utajiti. Na Nemškem je bil zaprt eden izmed ponarejevalcev, Artur Schultz (Šulc). Bati se je bilo, da bi on izdal skrivnosti mažarskih grofov. Zato je mož nanagloma umrl. Brž se je razneslo prepričanje, da ni umrl naravno smrti, ampak od strupa. Začela se je preiskava, katera pa bo najbrž spretno potlačena. Tak je mažarski nacionalizem; celo v Nemčiji sega njegova dolga roka, da spravi s poti nevarno pričo svojih sleparstev.

Jugoslavija.

Zadnji čas se govori, da je omajano stališče Pašičeve vlade. Utegnil da bi odstopiti takoj potem, ko bo državni zbor sprejel proračun državnih izdatkov. Za naslednika pravijo, da bi bil dozdani minister vnanjih reči, Ninčič.

Mesina in Gorica.

Leta 1908. je potres posul laško mesto Mesina. In še danes je mesto v razvalinah, le počasi se zida; ljudstvo stanuje v lesenih barakah. Vse drugače z Gorico. Pred 8 leti je bila porušena. Pred vojno je štela 32.000 duš, leta 1916. samo 2500 duš. Po kobarških dogodkih komaj 100 oseb. danes pa je Gorica lepša ko kdaj prej: 1586 hiš so pozidali in olupili.

Ošpice na parniku.

Iz Trsta je peljal Kozuličev parnik «Belvedere» 1313 izseljencev proti Južni Ameriki. Med vožnjo so se pojavile pri otrocih ošpice. Umrlo je 30 otrok. Parnik je vožnjo nadaljeval redno. Dne 25. marca je odpeljal iz Buenos Aires že nazaj proti Trstu. Ni nič res, da so se morali izseljenci vrniti; ostali so v novem kraju.

Zopet dva obešena

Dne 20. marca je krvnik Mausner izvršil v Mariboru smrtno obsodbo nad dvema znanima razbojnikoma, Čičem in Zlahtičem. V junijskem porotnem zasedanju 1925. sta bila Čič in Zlahtič obsodena na smrt, kar sta 11. decembra 1924. v Studencih ponoči po poprejšnjem medsebojnem dogovoru zavrtno umorila čevljarja Vincenca Mikla in nato v njegovi hiši še njegovo ženo Terezijo in hčerko Hermino. Zagovornika sta se pritožila na stol sedmorice, a ničnostna pritožba je bila zavrnjena. Enako je odpadla pomilostitev in tako ju je čakala neizogibna usoda.

Govorilo se je že poprej, da tisti zločin ni bil prvi in da mora imeti zlasti Zlahtič na vesti še več zločinov, katerih pa ni hotel priznati. Čič je za Zlahtičeve zločine vedel, ni jih pa hotel izdati, misleč, da bode oba pomiloščena. Sedaj je obupal nad pomilostitvijo ter priznal še nadaljnja grozodejstva. Zlahtič je storilec mnogih dosedaj nepojasnjenih zločinov. On je izvršil umor trgovca Rosenfelda v Podvincih pri Ptuj, radi katerega je bil obsojen na smrt neki Karol Polak iz Kapele, ki je bil pozneje sicer pomiloščen, toda sedel je sedaj že štiri leta po nedolžnem v ječi. Čič je torej to priznal, Zlahtič tajil tekom preiskave, pri vseh nadaljnjih zaslišanjih in konfrontacijah in vztrajal pri tem tudi zadnjih pet minut pred obešenjem. Nato so se zadnje dni stavljali predlogi na obnovo postopanja, na odložitve kazni. Zlahtič se je ukvarjal z mislijo na pobeg, Čiču pa je tista še zadnja iskra upanja na pomilostenje. Tako je napočil petek, 19. marca, ko se jima je točno ob 12. uri naznanilo, da ju čaka naslednjega dne jutraj smrt, kar sta vzela tudovito mirno na znanje in podpisala brez kakih znakov nervoznosti. Zlahtič ni izrekel

nobene želje, niti da želi govoriti s kakim sorodnikom, Čič pa je prosil, da pride popoldne zagovornik k njemu, kar se je tudi zgodilo. Glede na njuno spokorjenje je bil razvoj sledeči: Oba sta tajila svoje zločine, dokler se je dalo. Ko pa je prinesel duhovnik jetnišnice življenjsvetnikov, Pripravo na smrt in druge slične knjige, ter začel zbujati vest z verskim poukom, osobito o večnosti, se je izvršil preobrat. Na vprašanje, ali je mislil Čič duhovnika videti, je izjavil, da nikoli, da mu je bil vedno trn v peti, zdaj pa mu je najljubši prijatelj, kar je posebej pokazal s tem, da ni hotel nobenega razen duhovnika in zagovornika k sebi zvečer pred smrtjo. Zlahtič je bil po svojem značaju veliko bolj oduren in trd, vendar pa še prijazen z duhovnikom. Noč pred smrtjo sta mirno preživela. Brala sta svete knjige in molila, zlasti Čič, ki je prav pobožno sprejel sv. obhajilo. Duhovnika je prosil, naj se v njegovem imenu zahvali vsem, ki so za spreobrnitev molili, prosil odpuščanja vse, katere je razžalil ali jim dal pohujšanje, kar je duhovnik tudi obljubil. Preden sta šla na vislice, je šel Čič k Zlahtiču, prosil odpuščanja, kar je obratno storil tudi Zlahtič. V znak sprave sta se poljubila. Čič je molil med obešanjem kesanje in poljubljal križ. Zlahtič pa je kazal znake nezvestnosti. Že pred dejanjem je prosil dr. Snuderla, naj mu preskrbi čašico čaja, kar se je tudi zgodilo, k vislicam pa so ga morali obešanjem kesanje in poljubljati križ. V dokaz, da se hoče spraviti z Bogom, ker se je spovedal. Smrt je nastopila pri Čiču v tleh, pri Zlahtiču pa v štirih in pol minutah. Kazen se je izvršila na dvorišču jetnišnice ob veliki udeležbi ljudi.

Božja kazen ali kaj?

V dolini Sotle, kjer je meja med Štajersko in Hrvaško, se nahaja župnija Sv. Ana na hrvaški strani. Nekako pred tremi leti je bil v ti župniji misijon. Delo misijonarjev je imelo uspeh, vsi farani so se udeležili cerkvenih opravil ter pristopili k spovedi in obhajilu, razen mladega fanta, ki je bil znan po celi fari kot surov človek, brez vere ter je pri vsaki priliki kar sipal ostudne kletvice, tako, da so se ga vsi ogibali. Ko so drugi farani hoteli v cerkev, poslušat misijonarje, se je on norčeval iz njihove vneme ter popival ta čas po krčmah. Enemu misijonarju se je fant zasmilil, sklenil je osebo iti k njemu, da bi ga spravil na pravo pot. Misijonarjev napor je bil brez uspeha. Letos se je zopet v omenjeni fari vršil misijon. Prišli so zopet stari misijonarji. Cerkev je bila zopet nabito polna vernih poslušalcev. Izpreobrnilo so se stari, najbolj zakrknjeni grešniki, razven omenjenega fanta, ki je postal sedaj naravnost hudooben. Prihajal je k cerkvi ter nagovarjal ljudi, naj gredo raje z njim v krčmo popivat, nego v cerkev. Tistim, ki so šli z njim, je dajal za vino ter preklinjal misijonarje, cerkev in Boga. Pa kazen za njegovo početje ni izostala. Ko so misijonarji odhajali, je sklenil njihov odhod primerno pozdraviti. V svojem vinogradu je ravno rigolal tar streljal kamenje. V času, ko so misijonarji odhajali, je navrtal več streliv, da jih izstrelil akkrat, ko se bodo peljali pod vinogradom. Prižgal je vžigalne vrvice in vsi naboji razven enega so eksplodirali.

Pristopil je k naboju, ki se ni vnel, v trenutku pa, ko se je nagnil nad kamen, je nastala eksplozija, katera je imela strašen učinek. Odtrgalo mu je glavo od telesa ter jo vrglo skupaj s kamenjem v velikanskem loku po zraku čez tri vinograde v dolino, kjer so jo komaj našli v grmovju.

Dvakrat obsojen.

V letu 1921. se je zgodil v bližini Mislj v Brkinih uboj. Alojzij Slejko je ubil svojega prijatelja, učitelja Marušiča. Slejko je zbežal v Jugoslavijo. Tam so ga vneli in ga obsodili na 4 leta ječe. Od teh je nekaj odsedel, nekaj mu je bilo odpuščeno ob neki pomilostitvi. Nato je prišel zopet v Italijo. Tukajšnja oblast ga je prijela in zaprla. Dne 18. marca letos je bil pred porotniki. Sodba se je gasila na 4 leta in 2 meseca. V ta leta so mu vsteli tisto, kar je odsedel v Jugoslaviji, in pa čas preiskovalnega zapore. To je zneslo toliko, da je takoj po končani obravnavi zapustil zapor.

Tiha nedelja.

Na Proseku je bila nekam glasna. Najprej je razsajalo vino, potem jeziki, slednjič so friele steklenice, stolice in druge premičnine. Bitko so prenesli iz gostilne na cesto. Orožniki niso mogli junakom do živga. Priti je moral oddelek vojakov na pomoč.

Leninov spomenik.

V Leningradu v tovarni Krasny Vyborščec se pripravljajo, da bodo vllili orjaški 8 metrov. Postavili ga bodo na skali ob Darjalski soteski, koder potujejo karavane iz Kavkaza v Perzijo. Kazal bo pot na vzhod.

MIHEC: Oni tam hišo zidajo, podstrešje ji dodevajo.

JAKEC: Prepričanje tam skrivajo in skrbno ga zaklepajo.

Marmor v Ameriki.

Dolgo časa so sloveli kot najbogatejši zakladi marmorja oni iz Pentelikonu na Grškem in iz Carrare v Italiji. Pred kratkim pa so odkrili v državi Vermont v Združenih Ameriških Državah mnogo večje zaklade marmorja, barvanega in tudi čisto belega. Debelost posameznih plasti znaša neredko 3 metre, kar omogočuje, da lahko lomijo marmor tudi za največje kipe in spomenike. Produkcija je tako velika, da znaša do 2 in pol milijona dolarjev na leto.

BELEŽKE.

Na podstrešje I v četrtek je «Edinost» zapisala sledečo veroizpoved: «Kar pa se tiče morebitnih svetovnih nazorov poedincev v slovenskem taboru, menimo mi, da jih sedaj lahko vsakdo brez skrbi spravi v podstrešje. Borba med svetovnimi naziranjem pojde svojo pot: brez in preko naše pešice, ki pač na more nič spremeniti v tej borbi, zmagajoči ves svet».

To se pravi: Zavrzite resnico! Spravite v podstrešje katoliška načela! Denite socialna načela v omaro! Ves svet je razdeljen v dva tabora: na eni strani tabor, ki se bori za resnico, poštenje, socialno in narodno pravičnost — na drugi strani pa tabor laži, zmote, zatiralcev revnega ljudstva. Slovenska peščica, nikar ne pojdi v boj za pravico! Drži se lepo ob strani, ponižno toči narodne solzice! Mi pa pravimo: Slovensko ljudstvo, bodi ko korajžen fant, drži se resnice in pravice, in spravi na podstrešje «morebitni svetovni nazor» - «Edinosti».

Nikar tako, bratje! Med «Edinostjo» in «Goriško Stražo» je vojska radi Narodnega sveta. «Straža» se precej ostro brani, a vedno dostojno. «Edinost» pa strelja s papirnatimi bombami: škode ni, samo duh je zoper. «Edinost» ima celo tovarno takih bomb: razkolniki, sebičneži, razdirači, podle duše, obrekovalci, — in kar je še grdih besed in zmerjavk. Ne tako, bratje! Ali je to prava pot do sloge? Mar bomo prišli do enotne narodne fronte, če bo «Edinost» tako grdo zmerjala? Pomenimo se dostojno in mirno, ustanovimo Narodni svet in potem skupno bomo slovensko šolstvo in naše jezikovne pravice!

Jezik očistiti peg! Kako lepa in zvočna je slovenska govorica! Milo poje in močno doni, ljuba srcu slovenskemu! Hudo mora boleti Slovenca, če sliši, da rojaki pačijo in kvarijo naš blaglasni jezik. Posebno mučno je, če vidiš, kako nekateri časopisi pačijo slovenščino. Zlasti v «Edinosti» mrgoli slovniških napak, da se kar bojimo, da si še kmečko ljudstvo ne skvari lepe domače govorice. V tej zadevi moramo biti edini. Prosimo vse pisce, naj čuvajo in negujejo čisto in lepo slovenščino, ta naš zadnji narodni zaklad.

Kako je s politiko

Diplomacija.

Velika politika med državami se naziva tudi diplomacija, možje, kateri jo vodijo pa diplomatje. Svojo politično učenost imajo taki od Machiavellija, kateri je bil pred 4 stoletji tajnik republike v Firenci. Le-ta je učil, da smejo vladajoči možje uporabljati vsa sredstva, pošena in nepošena, samo da namen dosežejo. Tudi je učil: Dobra in poštena in hvale vredna je tista politika, katera dejansko doseže namen; slaba, grda in obsodbe vredna je pa tista politika, ki je spodle-tela.

Vsa evropska diplomacija je hodila v šolo k Machiavelliju. Slavni Bismarck (on je iz trte izvil vojsko l. 1866. in 1870.) je rekel: Moč je več kakor pravica. V istem duhu je rekel nemški kancelar Bethmann-Holweg ob izbruhu svetovne vojne l. 1914.: Pogodbe so papirnate cunje.

Pod šibo vojske in lakote so narodi začeli mrmrati proti diplomatom. Povsod se je glasila zahteva: diplomacija naj postane javna. To pomeni, da bi se morala politika med državami voditi očitno, ne pa na skrivno. Diplomati so sveto obljubili, da bodo ubogali, a držali so figo v žepu. Sedanja diplomacija ni nič bolj odkritosrčna, kakor je bila pred vojno.

Polom v Ženevi.

Že zadnjič smo poročali, kako so se prerekali v Ženevi za sedeže v «Društvu narodov». Ko so že malodane v roke vdarili, je kar naenkrat Brazilija vzdignila glas: Kupčije ne bo, jaz ne maram pa ne maram. Zbor se je razšel brez kakšnega sklepa. Niti Nemčija ni bila sprejeta v Društvo, čeprav je imela v žepu že pol leta staro obljubo.

Svetovna javnost se je čudila, odkod je vzela Brazilija toliko poguma, da se je drznila razgnati cel zbor v zadnjem trenutku. Takoj so vsi slutili, da Brazilija ni tega naredila na svojo pest, ampak da so jo drugi naprej potisnili, sami pa odzadaj skriti ostali. Njih je namreč vezala dana obljuba, Brazilija pa ne.

Kaj je bilo vzrok.

Še predno je vstopila v «Društvo narodov», govorila je Nemčija zelo naglas, da bo v Društvu zaropotala proti tistim, kateri zatirajo nemške ljudi po drugih deželah. Z Nemčijo bi tedaj prišlo na mizo manjšinsko vprašanje. Tega se je bal Francoz, ki je v zatiranju do skrajnosti brezvesten. S Francozom se je bal še ta ali oni, kateri nima čiste vesti. Tako so se vkup vsedli in se pomenili: Dozdaj je bila v Društvu lepa sloga in edinost. Delali smo, kar smo hoteli. V lepi slogi smo stiskali narodne manjšine in smo jim usta tiščali, da se ni slišalo po svetu. Če pa Nemec pride noter, bo pa vse okoli obrnil. On se bo potegnil za Nemce in za njim se bodo jeli oglašati drugi za druge. Konec bo framasonskega nacionali-

zma v Evropi. Vse se bo spuntalo. Vse naše trudapolno delo se bo sesedlo na kup in izpod ruševin bodo lezli narodi na solnce kakor martinčki na spomlad.

Tako so se pomenili in so poslali Brazilijo v ogenj. Shod se je razbil. Društvo vladajočih narodov je dobilo veliko razpoko. Težko jo bodo zakrpali.

Kaj de Amerika.

Ameriški poslanik v Londonu, Houghton, je poslal svoji vladi neko poročilo, katero je prišlo v javnost. V tistem poročilu obsoja poslanik ravnanje evropskih držav. On pravi: Evropski državniiki se niso od vojne ničesar naučili. Društvo narodov ne bo društvo za mir, ampak postaja podobno tisti «Sveti zvezici», ki so jo na Dunaju l. 1815. ustanovili ruski car, avstrijski cesar in pruski kralj za stiskanje svobode. Pa «Sveta zveza» je

vsaj zagotovila mir za dolgo časa, «Društvo narodov» ga pa ne bo; le v tem je razlika. Evropske države ne mislijo resno na razorožitev. Tudi ne marajo, da bi se Amerika udeleževala njihovih zborovanj.

Velika Britanija podpira namen ameriške vlade, ki hoče sklicati konferenco za razorožitev na morju; temu namenu pa odločno nasprotujejo Francija, Italija in Japonska, ki zahtevajo, da se oboroževanje skrči obenem na suhem in na morju.

Tako slove poročilo poslanika Houghtona. Na koncu poročila pravi mož, da ima malo upanja na kako poboljšanje evropskih diplomatov.

Jeza.

Ker je to žalostno spričevalo prišlo v časopise, so se razsrdili gospodje ministri, češ da to ni lepo, diplomacija da mora biti tajna.

Amerika je pa pokazala, da ne misli več molčati, ampak zahtevati — svoji dolarje.

Kaj uči skušnja

Do pred kratkim so bili učitelji v Italiji prosti glede organizacije. Imeli smo fašistovsko zvezo, socialistično zvezo, liberalno zvezo, katoliško zvezo in pri nas zvezo slovanskih učiteljev. Vsak učitelj se je vpisal v tisto organizacijo, ki mu je najbolj prijala.

Novi časi.

V zadnjih časih se je to temeljito preobrnilo. Po vsej državi so nefašistovske zveze učiteljev začele kopneti ko sneg pred soncem; edino ena se je še trdno držala: zveza slovanskih učiteljev. Skoro vsi hrvaški in slovanski učitelji in učiteljice v Italiji so bili člani slovanske učiteljske zveze.

Klic od Rima.

Rimska vlada je izdelala načrt za državno postavo, po kateri bodo imeli Narodni fašistovski sindikati edini pravico, pravno zastopati učiteljski stan. Ta načrt je šele načrt, ni še postava, in zato nihče ne more naših učiteljev po postavi prisiliti, da se že zdaj včlanijo v fašistovsko državno zvezo. Ko bo načrt sprejet in spremenjen v zakon, takrat bo vsak učitelj moral pristopiti.

Na razpotju.

In kaj se je godilo? Od kraja do kraja so hodili razni komendatorji na učiteljska zborovanja ter so nagovarjali, ponekod silili slovanske učitelje, da že sedaj pristopijo k fašistovski zvezi. V tem trenutku so prišli slovanski učitelji na križpotje. Takole so mislili: Če pristopim, me bodo imeli slovanski tovariši za izdajalca. Če ne pristopim, me vzame oblastvo na piko in me bo — prej ali slej — odslovilo in jaz bom z ženo in otroci na cesti. Kaj naj storim?

Kdo naj odloči?

Ako bi imeli Slovani v Italiji «Narodni svet», bi o tem težavnem vprašanju on

odločil: za pristop ali proti. Vsi učitelji bi se tistega nasveta držali. V Narodnem svetu bi bili zastopniki vseh slovanskih in hrvaških strank v Italiji in tak Narodni svet bi nekaj veljal.

Ker pa Narodnega sveta nimamo, so se učitelji obračali na vse strani za svet: eni v Trst, drugi v Gorico, tretji na Opatijo, na Reko, drugi so se zopet sami odločili. In tako se je zgodilo nekaj zelo žalostnega: celi učiteljski šolski okrajji so pristopili k fašistovski zvezi, drugod je zopet cel okraj pristop od klonil. Brez enotnosti, brez cilja, kakor čeda ovac brez pastirja. Žalostno, toda resnično. Krivda pa ni na učiteljih, ki so se večinoma možato in značajno držali — krivda je drugje!

Zakaj?

Zakaj se je tako zgodilo? Ker nimamo skupnega «Narodnega sveta».

To ni prvi slučaj, ko se je izkazala potreba Narodnega sveta. Pa je kričeč slučaj, kateri meče temno senco na edinjske voditelje, ki se ustanovitvi skupne vrhovne organizacije ustavljajo iz preračunane strankarske sebičnosti. Vedno vpijejo o narod u, mislijo pa le na svoj politični monopol. Se se bodo ponavljali žalostni slučajji, dokler se tisti monopol ne zruši. In to se bo zgodilo, ker je narod več kakor stranka.

Skupno branimo slovanski učiteljski stan, skupno branimo slovanske narodne pravice! Možje vseh slovanskih strank, združimo se v Narodnem svetu! To je naš klic, to je zahteva slovanskega ljudstva!

Ruske razmere

Te dni smo imeli priliko razgovarjati se z Rusom, profesorjem iz Odesa, ki je pripotoval v Italijo. Mož ni boljševik, pa tudi prijatelj carja ni. Prašali smo ga:

— Kaj najbolj preseneti evropskega človeka, ko pride v rdečo Rusijo?

— Mislim, da bi se najbolj začudili nad sledečim velikanskim nasprotjem: na eni strani bi videli moderne šole, tovarne, bolnišnice, kinematografe, zavetišča, čitalnice in gledališča — na drugi strani pa najbolj črno neizobrazbo kmečkega ljudstva. Od sto odrastlih Rusov zna komaj deset brati in pisati.

— Kaj pa je s komunizmom v Rusiji?

— Glejte, — nam je pokazal knjigo — tu imam letno poročilo tretje internacionale. Pove nam, da je bilo lani v celi Rusiji 384.000 vpisanih komunistov. Vseh prebivalcev ima Rusija 130 milijonov! Rusijo vlada prav neznatna manjšina. To je vlada nad kmeti in delavci, ni kmečko-delavska vlada.

— Ali je res, da kmetje ne marajo boljševikov?

— Ruski kmečki narod po veliki večini sploh ne razume, kaj hočejo komunisti. Mužik ve samo, da mu je Ljening dal zemljo. Prišla je ženica k Ljeningu, kratko pred njegovo smrtjo. Slišala je, da Ljening vsakemu rad pomaga. Ljening ji reče: Kaj želiš matuška? Ona mu pravi: Zdaj si ti naš car, pomagaj nam in osvobodí nas od teh prokletih boljševikov.

— Vendar nekaj uspehov so boljševiki dosegli, kajne?

— Tega ne gre tajiti. Največ storijo za šolstvo. Po mestih je pouk obvezen. Po večjih vaseh so ustanovili postaje za pobijanje nepismenosti. Toda tudi pouk za otroke je skozi in skozi komunističen. Še seštevati uči po boljševiško. V računih so taki primeri: Trговец je kupil kvintal moke za 100 rubljev in ga je prodal za 150. Koliko je ta nesramni oderuh zaslužil na račun proletariata?

— Povejte nam, kako se zadržijo boljševiki napram veri?

— Veri so sovražni. Zdaj si sicer ne upajo več preganjati Cerkve, ker se boje ljudstva. Skušajo pa uvesti nove «rdeče» obrede. Ali ste kaj slišali o «oktobrisanju»? To je rdeči krst. Dete zavijejo v rdečo zastavo in mu dajo ime. Iz vseh učnih knjig so črtali besede «Bog» «angel», «nebesa» in podobno. Rdeča poroka se vrši v uradu: je navadna pogodba, kakor če kupiš hišo. Poroko lahko kar na lepem razdereš. Posledice so hude: V Rusiji je že nad 350 tisoč otrok, ki ne vedo za očeta in mater. — Toda velika večina kristjanov se drži še vedno cerkve. V mestih se mnogo ruskih izobražencev vrača nazaj h veri, bere evangelije, moli in pričakuje, da se ruski narod očisti in prerodi...

— In bodočnost Rusije? Se bo dvignila, bo vstala?

— V globočinah ruskega naroda so skrite neznanske sile. Ko bodo privrele na dan, bo Evropa ostrmela. Boljševizem je bil ko vihar, ki je podrl mnogo dobrega, pa tudi mnogo hudega. Ko preide ta vihar, bo zasijalo jasno nebo nad Rusijo, bo blestela zarja, ki bo vidna daleč, daleč proti zapadu...

PODLISTEK

Zločin in kazen

(Nadaljevanje).

«Tako, sedaj je dobro!» Bolnik je omahnil na otomano. «Še ta teden moraš poslati to na sodišče, Moric. Toda ne v K. Na Dunaj, na deželno sodišče. In potem me boš peljal na Dunaj. Tam bo potem stvar odločena — drugače kot v K. — To» — obrnil se je k vdovi — «je vse, kar lahko storim — upam, da ste za sedaj zadovoljni.»

Stala je nepremično, s sklonjeno glavico, s povešenimi rokami.

Res je mnogo, kar stori. V tem trenutku je mislila s svojo otročjo logiko na neizbežne sodne posledice lastne obtožbe: k smrti bo obsojen, in če ga cesar ne bo pomilostil, bo usmrčen. To je bila izpolnitev njene želje, njene divje, nesrečne molitve.

«Mamica!» je zaprosila mala Marija, «rada bi šla k ubogemu gospodu!»

«Ni še — dovolj — je zastokal bolnik,

ko žena ni ničesar izpregovorila. «Mogoče, ko — — Moric, malo etra — meni je — —».

Moric je omahnil v svojo roko in je zagrabil za stekleničico.

Tedaj je ženo presunilo. Mogoče je bil to konec? Bil je videti grozen, kot umirajoč.

«No, pojdi, ti prilizjenka», je rekla in potisnila otroka naprej.

Tekla je k otomani, splezala nanjo in pritiskala svoje mehko lice na ovelo lice bolnikovo.

Mati pa je rekla sinu:

«Ali mu je zelo slabo? Naj grem po zdravnika?»

Tedaj je Roita odprl oči.

«Ne vi!» je rekel z neke vrste smehljajem.

«Vam je bolje?» je vprašala žena.

«Ne smem še umreti», je odvrnil ubito. «Umrl bom čez eno leto na Dunaju, — na vešalih —».

«Ne, ne», je rekla naglo žena. «Vse je dobro. Naš Gospod Bog vam je vse odpustil. In — in — jaz — — tudi.»

Pogledal jo je z očmi, ki so bile vedno večje, vedno svetlejše.

«Moric», je hipoma vprašal svojega sina. «Odpušča mi?»

«Da, oče. — Bog vam plačaj, gospa», je rekel Moric.

Bolnik je zaihtel in pokrnil obraz z obema rokama.

«Nikar ne jokajte! se je dobrikala mala Marija.

Povesil je roke in pogledal okoli. Zazdelo se mu je, kot da je nastal okoli njega nov svet. Mir je bil v njem — ura je nehala biti. Pomiloščen je bil.

S šibčimi se koleno je vstal in pošepe-tal nekaj svojemu sinu. Od njega podprt se je približal vdovi.

«Rad bi vam poljubil roko», je rekel Moric.

Dopustila je to in tudi dovolila, da je poljubil otroka.

Stopil je nazaj k mizi, skoraj brez pomoči, vzel papir, prebral in rekel: To bo šlo na Dunaj, kakor hitro mogoče. Svet mora izvedeti. Dolžan sem to mrtvemu.

«Mojemu Jožetu v nebesih?» je rekla vdova mehko. — «Ta vam je že davno odpustil. Bil je — obrisala si je oči — tako dober človek. Poglejte!» — Vzela je papir iz njegove roke. — «Že davno je bilo vse to! — Tu stoji ime mojega Jo-

žeta!» Pritisnila je papir k ustnicam. «Tako dobrega srca je bil moj Jože. Če bi sedaj vstal, moj Jože, bi storil tako-le» in pretrgala je papir in ga vrgla na mizo. «Marija, pridí k mamici. — Z Bogom, milostljivi gospod!»

Slabotni, blede septembrski solnčni žarki so padali preko poti v parku, lahen vetrček je premikal odpadlo listje, ne da bi ga razpršil, ko je žena s svojim otrokom stopala skozi park v vas. Otrok je med veselim smehom brcal z nogo v zrak suho listje in gostolel:

«Poslušaj mamica, kako pojejo ptički, poglej, kako lepi fantki», in mati je prisluškovala žvrgolenju malih ptičkov in ogledovala ljubke kipe. Ko je pred pol ure prišla sem, ni ničesar videla, ničesar slišala, samo rdečo kri svojega Jožeta in njegovo zadnje hropenje. O, kri je u-sahnila, hropenje je utihnilo; tam gori se veseli on, z angeli prepeva slavo! — Ali mi privoščiš mojo srečo, Marija, povprašuje, ali mi ne privoščiš? — Prav dobro ga sliši, zakaj v njenem srcu, kjer je sicer tako strašno divjalo, je sedaj tiho kakor v cerkvi. — Da, privoščim ti! mu odgovarja njeno srce. — Moli zame, Jože!

Kaj nam z dežele pišejo

Sv. LUCIJA pri Tolminu.

Smrtna kosa. Pred kratkim je tukaj umrla Eliza Rakovšek, soproga našega nadučitelja. Pokojnico so vsi globoko spoštovali, kar je pokazala tudi udeležba pri pogrebu, katerega so se udeležili številni občani in prijatelji ugledne družine, dalje šolski nadzornik Spazzapan, diktaturna ravnateljica Kalan in Morgutti, veliko število učiteljev in učiteljic, občinsko starešinstvo z županom na čelu in konečno vsi šolski otroci. Pogreb je vodil mons. Ivan Rojec v spremstvu štirih duhovnikov. Domači pevski zbor je zapel tri ganljive žalostinke in sicer pred hišo žalosti, v cerkvi in ob odprtem grobu. Na grobu sta se od blage pokojnice poslovila domači župnik J. Abram in nadučitelj A. Urbančič iz Mirna. Žalujemo ostalim naše iskreno sožalje; blagi pokojnici pa naj podeli ljubi Bog večno plačilo.

Kmetijsko predavanje. Dne 19. marca se je v ljudski šoli pri sv. Luciji vršilo kmetijsko predavanje. Predaval je ravnatelj tolminske kmetijske potovalne šole dr. Marsan. Govoril je o gnojenju njiv in travnikov z umetnimi gnojili. Poslušalci, katerih je bilo precejšnje število, so pazno sledili izvajanje g. predavatelja. Prav bi bilo, da bi se večkrat vršila taka predavanja, ker so naši kmetovalci zelo potrebni poduka in navodil, da bodo vedeli kako obdelovati svojo zemljo, da jim ne bo rodila samo trnja in osata, ampak obilo dobrega sadu.

RAČICE pri Podgradu.

Sredi posta ples. Bil je 13. marca. Priredili so ga snoparji. Ne sicer pri nas, ampak v Podgradu. Seveda sta tudi iz naše vasi šli dve bubi-frizuri tja plesat in sta se v poznih jutranjih urah vračali proti domu v spremstvu parade. Mati, enkrat bo od vsega račun, tudi od hčera. Ti z malho po svetu, hči s klobukom na ples med snoparje v postu.

Naše nadloge. Otroke hudo pobira škrlatinka. Malo je mater, ki ne bi objokovale otrok. Drugo zlo v naši vasi je bolezen pri živini, katera kar nagloma poginja. — Izven vasi, četrte ure daleč imamo cerkvico sv. Štefana. Ljudsko sporočilo pravi, da se je nekoč imenovala ta cerkev «sv. Štefan na Mrzli gori», menda zato, ker v ta vrh piha burja naravnost od Snežnika. K ti cerkvi so se hodili v starih časih priporočat sv. Štefanu za obolelo živino. V sedanji nadlogi smo se zopet spomnili zapuščene cerkve. Dne 17. marca smo imeli tam gori mašo ob 9. uri procesijo okrog cerkve, blagoslov vode in soli za živino in kratek nagovor, ki naj bi si ga zapomnili vsi, katerim je veljal. Daj Bog, da bi bile naše prošnje uslišane.

CEROVO v Brdih.

Naznamim, da smo ujeli nekega Kolarica. Že dalj časa je posestnikom zmanjkovalo, sedaj temu to, zdaj onemu drugo, ne da bi mogli dognati, po čigavih rokah. Ne 12. marca je mali Kolaric vzel 2 banda posestniku Franu Medveščeku in se je pri tej priliki izdal. Sedaj ga vsi Cerovci poznajo in se bodo varovali pred njim.

POVIR.

Pri nas ječimo pod težo raznih bremen, pa smo postali že skoro neobčutljivi za udarce. Vztrajamo pa pri tem, da si moramo že enkrat zares ustanoviti izobraževalno društvo, ki bo odgovarjalo zahtevam našega ljudstva. Saj potreba je očitna. Pred letom ustanovljeno društvo «Vzorno polje» je prevzelo nalogo, da bo oralo ledino prosvete v poljski občini, pa je radi razdvojenosti, virski občini, ki so jo povzročili nasprotniki, utihnilo; sedaj pa se zdi, da bo oživelo. Knjižnica živahno deluje in moramo biti hvaležni velikodušnim ljudem, ki so žrtvovali društvu svoje knjige. Liberalno društvo «Tabor» je poginilo. Pomilujem tiste vaščane, ki so nasledili gospodiču, ki daje sedaj s svojim življenjem tako lep zgled.

Tukaj se vidi, kdo hoče ljudstvu dobro, ali tisti, ki pride delat v vas zgago in propagirat za ples, ali oni, ki je zvezal celo knjižnico knjig in ki to neutrudno vodi in g. župnik, ki je dal društveni knjižnici 50 knjig. Mislim, da sta dobila g. tajnik društva «Vz. p.» in g. župnik ob razpadu nasprotnega društva dovolj zadoščenja za vse sramotilne napade. Želimo, da bi naše društvo delovalo in uspevalo v duhu Slomškovih, Krekovich in Mahničevih idej. Dobro bi bilo, da bi se občani zbirali ob prostem času v pripravnih društvenih prostorih ob prijaznem medsebojnem občevarju in ob poštenih zabavi. Dobri ljudje bi gotovo prav radi dali svoje časopise na razpolago za čitanje. Tako bi se razvilo v društvo pravo družinsko življenje, kar naj bo cilj vsakega izobraževalnega društva.

KORTINE.

V soboto 8. marca je nastal požar pri Francu Kofol, po domače «pri Kovačih». Vnelo se je najprej seno in stelja v štali. Ogenj se je razširil tudi na hišo. Bilo je sicer podnevi, okoli ene popoldne, ali ljudje so bili večinoma po njivah na delu in tako je bilo premalo gasilcev, da bi mogli omejiti ogenj samo na štalo. Ognju je pomagal še veter, da se je hitreje razdivjal. Pogorelci niso oteli niti potrebne obleke. Zgorelo je pohištvo, obleka, svinjsko meso in slanina. Tudi nekaj sto lir v bankovcih je ostalo v pepelu na pogorišču. Kakor je nastal požar, ni znano. Poslopje je bilo zavarovano za precejšnjo svoto. Zadnje dni februarja je pa gospodar znižal zavarovalnino.

IDRIJA pri Bači.

Naše «Prosvetno društvo» že od jeseni ni priredilo nobene javne prireditve. Sedaj pa se čuje, da so se člani začeli pridno vaditi v dramatik, ker mislijo prirediti za Velikonoč svojo prvo pomladansko veselico. Igrali bodo Jožefa Volca trodejanke «Na dan sodbe». Zadnjič so igrali Stokovo veselico «Trije ptiki», katero so prav dobro podali, ker so bile vse vloge v pravih rokah. Upamo, da tudi letošnja prireditev ne bo zaostajala za lansko. Tudi naš «Dekliški krožek» kaj lepo uspeva in procvita. Članice so jako pridne in marljive. Na svojih sestankih, katere pogostoma prirejajo, pridno čitajo in se izobražujejo. Nobena težava jim ni prevelika, kadar gre za izobrazbo in dobiti naše mladine, ki je dandanes povsod izpostavljena nevarnosti, da izgubi svojo čast in dobro ime. Dekleta! Le tako pridno naprej, kakor do sedaj po poti izobrazbe in omike. Delo, ki ga vršite bo obrodilo stoteren sad in Vam poplačalo Vaš trud... — i —.

JELŠANE v Istri.

Če prideš v naš občinski urad, zagledaš na levi strani vrata, na njih pa dvojezični napis: Tajnik. Temu tajniku pravi »gospod doktor«. Njegova plača z raznimi dijetai pride na 1300 lir mesečnih. Svoječasno je občinskemu odboru obljubil, da bo naredil potrebni tajniški izpit — pa ga ni. Danes pa se obeta občini še en tajnik. Mi pa ne potrebujemo dohtarjev, ampak praktične ljudi, ki se razumejo na občinske posle in ki gledajo za kmeta. Pa se čudimo, če so velike občinske takse. Saj morajo biti, ako se pomnožuje uradništvo. Včasih sta bila vsega skupaj na občini dva uradnika s plačo 650 in 600 lir. Sedaj gre cel tisočak na mesec več kakor prej samo za plače. Občinski odbor naj o tem premišljuje in kaj ukrene.

DOLINA.

Dne 15. marca se je vršila obravnava v zadevi bivšega občinskega tajnika Bordona, ki je tačas v enaki službi na Kozini. Tožil ga je sedanji dolinski komisar Scialpi. Tožil ga je, češ da je odnesel uradne listine ter komisarja razžalil z besedami: «Jaz vam ne zaupam». Ubogi Bordon je bil obsojen na tri mesece ječe in izgubi službo.

GORENJE pri Postojni.

Iz naše vasi se nič ne oglašamo v Malem listu, čeravno prihaja skoraj v vsako hišo. Saj nam ni dosti zamere, ker naša vas je zadnja pri gozdu in zelo oddaljena od mesta. Društva ni nobenega, edina zabava moških so klade in gozd. No, o pustu, če bi kdo pogledal v našo vas, bi pa že videl polno mašker, norosti pa še preveč. Tudi čuk se nas je spomnil in videl, da neke gorenjske pube love fante. Čudno da ni videl še tistih, ki hodijo po gostilnah moro in marjanco igrati in fantom za vino plačevati.

AVČE.

Naše vrlo in zaslužno «Katoliško prosvetno društvo» je videmska prefektura razpustila. Storila je to na podlagi informacij, ki jih je prejela od krajevnih oblastnikov. Ali naš slavn tajnik nič ne ve o tem? Mar misli, da ne vemo, kdo je ta močnik skuhal? Pa laž ima kratke noge — vse bo prišlo na dan, vsa obrekovanja, vse ovadbe, vse lažnjive informacije. Oblastva bodo spoznala, kdo je pošten in resničen, kdo pa se laže in laže ter tako škodi ugledu oblastev in države. Članom in članicam društva pa kličemo: Kvišku srca in našo zastavo! Pojasnili bomo oblastvom, kako je z zadevo. Društvo bo zopet vstalo in zaživelo. Do tedaj pa velja: ohranimo zvestobo našim načelom!

POSTOJNA.

Življenje pri nas gre staro pot naprej. Ob delavnikih kšeft, ob nedeljah in praznikih pa kvartincek za kvartincek. Še zavrteti se zna eden ali drugi, ko zagodejo v postu polko in valček v veliki dvorani. — V jeseni smo pridelali zelo malo krompirja. Vsi so tožili kaj bo, kaj bo. Nobenemu pa ni padlo v glavo, da bi naročili skupno večjo množino semenskega krompirja. Šele, ko je tukajšnja Kmečka hranilnica na svoj velik riziko naročila 3 vagone krompirja so vsi kar drli skupaj, da bi ga dobili nekaj. Krompir je prvovrsten in bo brezdvomno uspeval pri nas. Zato gre vsa čast naši Kmečki hranilnici in preč. g. dekanu Kerhnetu, ki je prišel na to misel, da nam ga je naročil.

Društveno življenje je vsled različnih vzrokov zelo otežkočeno. Vse kaže, da bomo morali tudi igre prenesti na pozneje.

Naša pošta.

Za iti v Brazilijo zadostujejo tukajšnji dokumenti.

F. Žgavec, Venezia, Denar (5 L.) prejeli. Raznim. List oddamo na pošto v Trstu, vsakokrat v četrtek na večer. Ker na razne kraje dospe šele po nedelji, vidimo, da je krivda na pošti v Trstu.

Po čem je lira?

Dne 24. marca si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 43.50 L.
za 100 k. kron — 73.75 L.
za 100 fr. frankov 86.75 L.
za 100 šilingov — 84. — L.
za 1 dolar — 24.70 L.
za 1 funt — 120.75 L.

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje po ugodnih cenah. Trdnja Gastoni Dolinar, Trst — Via Ugo Polonio 5.

NA PRODAJ imam večjo množino domačega žganja (tropinovca) po L. 18.— liter. Pri večjem naročilu popust. Kar je izven carine se na željo pripelje franco na dom. — Josip Turk, Krtinovca - p. Sežana.

KOVAŠKI pomočnik, prost vojaščine. išče službe v mestu ali na deželi. Naslov pri upravnistvu.

POSTEN MLADENIČ, sam svoj gospodar, želi znanja v svrhu ženidbe z nekoliko premožnim pa poštenim in pridnim kmečkim dekletom starosti 18-26 let. Ponudbe na upravnistvo.

SLUŽKINJA išče mesta v mestu ali na deželi. Naslov pri upravnistvu.

NA PRODAJ imam večjo množino krompirja «hrastovca» in zgodnjega belega. Jožef Čepirlo, Kal 78, p. St. Peter na Krasu.

Zobozdravnik Dr. D. Sardoč

Špecialist za ustne in zobne bolezni perfekcioniran na dunajski kliniki

ordinira v Trstu

Via M. R. Imbrani 16, I.

(Prej Via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7.

Ivan Krže

ima v zalogi vse raznovrstne KUHINJSKE IN HIŠNE POTREBŠČINE

iz stekla, aluminija, lesa, emailirane prsti itd. — KROGLE ZA IGRO iz ameriškega lesa. — Nizke cene!

TRST, Piazza S. Giovanni, št. 1.

Zobozdravniški ambulatorij

TRST, v. Settefontane št. 6

od 9. do 12. ure in od 15. do 19 ure

Judске cene.

Dr. R. Zaletel

Zdravnik za kirurške in ženske bolezni, sprejema od 8-12 ure dop. in od 2-4 ure popoldne v Kozleku, II. Bistrica

JAKOB ŠULIGOJ
Prvi in edini slovenski urar in zlatar v GORICI
Gospodarska ulica 19

Prilaga svojo veliko zalogo vseh vrst ur, zlatnine in srebrnine, vse po nizkih cenah.

Jakob Bevc

urarna in zlatarna TRST - Campo S. Giacomo št. 5

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah. KRONE plačuje višje kot vsi drugi. ZALOGA raznovrstnih ur in zlatnine.

Primarij kirurg sanatorija Villa S. Giusto in občinske bolnišnice v GORICI

Dr. LOJZE SUSSIG,

prej asistent na dunajski vseučilišni kliniki profesorja Hohenegga, sprejema vsak delavnik od 2-3 popoldne Corso Verdi 21-II, telefon šte. 196.

Cerkvena umetnost - Dober tisk NOVA TRGOVINA

ENRICO TOFFOLETTO

TRST, Via del Pesce 4
Velika izbira slovenskih molitvenikov, nabožnih knjig, podobice, svetinj in drugih nabožnih predmetov. Cerkvena obleka in potrebščine. KONKURENČNE CENE.

GOSPODARSTVO

Zemljiška knjiga

Knjiga za listine.

Zadnjič smo videli, kako izgleda glavna knjiga. Danes pa popišemo knjigo za popravke, listine. V to knjigo pridejo vsi popravki, vse listine, na podlagi katerih se je izvršila kakšna vknjižba. V to knjigo se uvrstijo vse kupnoprodatne pogodbe, na podlagi katerih se je kdo vknjižil kot lastnik. V to knjigo pride zadolžnica, na podlagi katere se je Peter Terčelj vknjižil na posestvo Žagarjevo za 1000 L.

Zemljiški urad zbira te listine (dokumente) celo leto in jih koncem leta da vezati v posebno knjigo. Navadno ti zemljiški urad vrne izvornik (original) listine in shrani v knjigo za listine samo prepis dokumenta, ki ga moraš predložiti skupaj z izvornikom.

Kazalo lastnikov.

Razen glavne knjige in knjige za listine ima vsaka davčna občina še sledeče knjige: 1. kazalo vseh lastnikov; 2. kazalo za stavbene parcele in 3. kazalo za zemljiške parcele. Preglejmo jih lepo po vrsti! Kazalo lastnikov izgleda tako:

Nome e cognome Ime in priimek	Partite tavolari Zemljeknjižni vložki	di possesso posesti	degli aggravii bremen
Slavčič, Jožef	62	—	—
Švara Jernej	100	—	—
Šuc Tomaž	50	—	71

To tabelo je prav lahko brati. Lastniki so zapisani po abecednem redu. Iz kazala smo vzeli črki S in Š. Kazalo kaže, da je Slavčič Jožef lastnik nepremičnin, ki so vknjižene pod vložkom 62 glavne knjige, Švara Jernej je lastnik vložka 100, Šuc Tomaž pa vložka 50. Razen tega ima Šuc Tomaž vknjiženo svojo terjatev v breme vložka 71.

Kazalo zemljiških parcel.

Tako je:

Numero — Številka	Part. fondo Zemljiška parcela	Partita tavolare Zemljeknjižni vložek
1	13	
2	30	
3	16	
4	50	

Najprej vidiš številko parcele. Na desni je označen vložek, v katerem se dotična parcela nahaja. Parcela št. 4 se nahaja vložku št. 50. Če pogledamo v glavno knjigo, bomo zvedeli, kako velika je parcela št. 4 (list 7) kdo je lastnik (list B) in ali je obremenjena (list C.).

Kazalo stavbenih parcel je ravno tako:

Numero — Številka	Part. fabbrica Stavbena parcela	Partita tavolare Zemljeknjižni vložek
1	40	
2	32	
3	5	

Stavbeno parcelo št. 1 dobiš v vložku 40 v glavni knjigi.

Tako smo v glavnem raztolmačili, kako izgleda zemljiška knjiga.

Senožeče. — Sliši se, da se bo razšla družba «Adria», ter opustila tovarno piva v Senožečah. Stroj je kupil tržaška tovarna Dreher. Kam se bodo na obrnili številni delavci, kateri so doslej imeli v pivovarni zaslužek?

Cerkno. — V soboto 27. marca se bo na dražbi prodajalo Mlakarjevo posestvo. Vzklicna cena je 160 tisoč. Hišo misli kupiti občina za svojo uporabo.

Pravice na srenjskih (skupnih) zemljiših je treba prijaviti do 6. junija 1926. na naslov: Commissario per la liquidazione degli usi civici, Trieste, Via Cavana. Zaenkrat je treba le vložiti prijavo, drugega nič. Ne zapletajte se v pravde, ne mečite denarja skozi okno za inženirje in advokate. V prihodnji številki bomo raz-

ložili prav na tanko, kako naj se jesarji ravnaajo!

Naša šola. V starih deželah Italije se resno pečajo z mislijo, da bodo po našem zgledu vpeljali povsod zemljiško knjigo, katere dosedaj niso poznali. Pričakuje se v ti reči morda v kratkem zakonski odlok.

Cene po Italiji. Pšenica 187—200 li. stot. Koruza 98—115. Seno 35—78 li. stot. Živina: voli 440—590, krave 280—500, teleta 500—870 za stot žive teže.

Cene po Istri. — Črno vino: Novigrad 255—260, Pazin 230, Kaštelir 250, Piran 250, Motovun 220—250, Podgorje 240. — Belo vino: Novigrad 245—250, Pazin 220, Kaštelir 220, Piran 240, Motovun 200—220. — Olje 9.50—10. — Seno 25—35. — Jančki 60—115 glava. — Prašički 60—150. — Jajca 35—55 stotink eno.

Semenj v Dutovljah 4. III. Prignanih 40 volov, 30 krav, 7 telet, 2 konja, 2 osla, 45 prašičev. Cene: voli 450—550, krave 400—500 za stot žive teže, prašički 100—130 li. glava. Kupčija srednja.

Semenj v Dekanih 9. III. Prignanih 4 volov, 21 krav, 5 telet, 4 konji, 2 mul, 15 oslov, 16 prašičev. Cene: voli 400—500, krave 350—450, teleta 500—600 za stot žive teže, konji 800—3000, mule 700—2000, osli 200—700, prašički 40—80 li. glava.

ZANIMIVOSTI.

Nesrečna Pola.

Dne 18. marca se je vnel ogenj v tovarni asfalta v Poli. Škoda je zelo velika, vendar se je posrečilo obvarovati glavno skladišče. Ni še dolgo od tega, ko je v Poli gorela tobačna tovarna.

Skrivnost služkinje.

Nekje na Nemškem se je preteklo jesen zglasila pri nekem posestniku služkinja z imenom Marija Wendt in je prosila gospodarja za službo. Ker je bila lepega in prijaznega vedenja, so jo sprejeli v službovanje. V svojem poslovanju je bila vzorna in nad vse priljubljena pri ostalem služabništvu. Vse pa je silno presenetila novica, ki so jo zvedeli pred kratkim, nova služkinja je gospa Brügg, soproga graščaka na Holandskem. Zakonca sta se radi prepirla z moževimi starši ločila in graščakinja bi morda leta in leta ostala še služkinja, če ne bi usoda sklenila drugače. Mož je iz žalosti nad odsotnostjo svoje žene poskusil izvršiti samoumor, kar pa je njegove stariše napotilo, da so jo poiskali in jo prepeljali na Holandsko.

Prepovedane besede.

Praznoverja je še vse polno pri raznih narodih, največ pa tam, kjer je malo vere. Med škotskimi ribiči ne sme nikdar pasti beseda «zajec», a kadar so na morju, se pod nobenim pogojem ne sme omeniti beseda «sulc» in «ministar», ker bi privedlo do nesreče. Nikdo pa ne ve, kdaj je to praznoverje nastalo. V nekaterih gledališčih mesta Londona se ne sme izpregovoriti beseda «ogelj». V pivovarni ne sme nikdar reči «voda», a v nekaterih bolnicah je prepovedana beseda «bolezen». Stari Krupp v Essenu ni smel nikdar slišati besede «smrt» in delavstvu, kakor sploh vsem uslužbencem, je bilo prepovedano v njegovi navzočnosti to besedo izgovoriti. Dasi izdelovalec smrtnosnega orožja, se je same besede «smrt» strašno bal. Ta njegova slabost je bila tudi povod, da je bil do smrti s svojo ženo v sporu.

Zgledno mesto

je mesto Trois-Rivières (izg. Troà Rivjèr) v Kanadi. V tem mestu namreč tekom celega leta 1925. ni nihče zagrešil nobenega kaznivnega dejanja. Dasi je število prebivalstva znatno in prebiva v mestu zlasti mnogo tujcev, ni mogla policija dognati nobenega krvavega zločina niti kake znatnejše tatvine.

Andrej Purič

TRST

Via Media št. 6

Kovaški

mojster

IZVRŠUJE: Vsakršna stavbena dela — Zelošne ograje in omrežja — Takošnja izvršitev — tediški vseh vrst — Izdeluje tudi železne roletes — Poprave, spopolnitve.

Röntgenološki zavod

PRIMARIJA

dr. A. de Fiori

— v Gorici —

Corso Vittorio Em. III. 14

Sprejema od 9-12 in od 2-4

Predno prodaje

KOŽE

Kun liste, vider, divjih koz in truge divjačine, kakor tudi doma-
vih živali, vprašajte za ceno.

Franc Stres, Kobarid

Zaloga usnja in raznovrstnega
obuvala, na drobno in na debelo.
Blago prvovrstno; cene take, da se
ni bati konkurence

stab. Tip S Spazzal - Trieste, C. C. I. 746

Zobozdravnik

Dr. LOJZ KRAIGHER

specialist za zobe in usta
sprejema

v Gorici na Travniku št. 20

In v Ajdovščini nasproti
posojilnici

Katoliška knjigarna

v Gorici (Montova hiša) ima veliko
izbiro šolskih zvezkov, knjig, šestil,
risarskih blokov, črtala, sploh vse
šolske potrebščine v zelo veliki
izbiri.

Prodaja se na drobno in na debelo.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. MERMOLJA

specijalist

za zobne in ustne bolezni
sprejema

v Gorici na Travniku št. 5, II.

od 9-12 in od 3-5

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu: Via XXX Ottobre 11

Brzejavni naslov: Bancalubiana - Telefona: 5-18, 22-98

Podružnice:

GORICA, Brežice, Tolma, Cernobilj, Kranj, Logatec,
Mauth, Metković, R. Sad, Ploj, Savažovo, Spilj, ...

Centrala v Ljubljani

Delniška glavica in rezervni zalogi:
— 60.000.000 dinarjev —

Bavi se z vsemi bančnimi posli. — Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih
obrestuje z 4%, a vloge na tekoče račune v lirah in v dinarjih po dogovoru
najbolje — Izvršuje borzne naloge in daje v najem varnostne celice (SAFES)

Blagajna je odprta od 9^{1/2} do 12.30 in od 14^{1/2} do 16 ure.

Največja zaloga pohištva

na Goriškem - GORICA, Via Carducci (Gospiska ul.) 14

Ustanovljena leta 1897.

Na izbiro 50 celotnih oprem

bodisi za spalnice bodisi za obednice

od prav preprostih do najbolj razkošnih

Cene zmerne! Delo trdno!

Pohištvo lastnega izdelka, izvršeno od prvovrstnih delavcev vsake stroke

ANTON BREŠČAK

VIA CARDUCCI (GOSPOSKA UL.) 14

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.

z velike premije, diplome in zlato svetinjo

Trst via Caprin 5 pri Sv. Jakobu Trst

KADAR KUPUJEŠ ČEVLJE
MISLI NA VSE:

- 1.) da bo zdravo za nogo,
- 2.) da bo elegantno,
- 3.) da bo trdno,
- 4.) da bo cena primerna.

FORCESSIN TE ZADOVOLJI
V VSEH TOČKAH.

Slovenci! Ku-
pujte samo pri
FORCESSINU!